

160

Amo

(ALDC, II, 222. L'amo de la casa)

Crida l'atenció el domini quasi absolut d'un mot d'origen exogen (aragonès i/o castellà) com és *amo*, esdevingut normatiu, format sobre el femení *ama* 'mare que alleta; dida' (veg. mapa 161), de creació expressiva, documentat en cat. des del s. XIV, on ha pres significats més concrets (mall. i men. 'masover' usat amb l'article literari, *l'amo* [no **s'amo*], i aglutinat, *lamo*, en menorquí); *Nostramo* 'Jesucrist sagramentat', 'contramestre', s'ha exportat al castellà i a l'italià. Segons Coromines, l'extensió del mot s'hauria realitzat a partir de l'ús valencià i nàutic. El

castellanisme *duenyo* (← cast. *dueño* < llat. DOMNU, síncope de DOMINU) s'ha implantat en alquerès, on és mot habitual, enfront de l'ús més esporàdic i local que se'n fa a unes poques poblacions.

Altres sinònims o quasi-sinònims constitueixen segones respostes de l'enquesta: *mestre*, *cap de casa*, *proprietari*, *senyor* (en mall. 'proprietari d'una finca'; aplicat a una persona d'estament social elevat, per oposició a *amo*, dit del qui pertany a un estament rural), *[χ]efe*, del cast. *jefe* (← fr. *xefe*).

